



PAT-001-014205

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

August / September - 2020

Sanskrit : ECT - 02

(Vedantashastra)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 014205

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च ६ गद्यभंडोनी समञ्जति साथे अनुवाद करो : १४

1 Explain with translation any two portion of commentary : 14

(१) तद्यदि कर्तव्यशेषत्वेनोपदिश्येत् तेन च कर्तव्येन साध्यञ्चेन्मोक्षेऽभ्युपगम्येत, अनित्य एव स्यात् । तत्रैव सति यथोक्त कर्मफलेष्वेव तारतम्यां वस्थितेष्वनित्येषु कश्चिदतिशयोमोक्ष इति प्रसज्येत नित्यञ्च भोक्षः सर्वमो क्षवादिभिरभ्युपगम्यते, अतो न कर्तव्य शेषत्वेन, ब्रह्मोपदेशो युक्तः ।

(२) महत् ऋग्वेदादेः शास्त्रस्यानेक विद्यास्थानोपबृंहितस्य प्रदीपवत्सर्वार्था वद्योतिनः सर्वज्ञकल्पस्य योनिः कारणं ब्रह्म । न हीदशस्य शास्त्रस्य ऋग्वेदादि – लक्षणस्य सर्वरागुणान्वितस्य सम्भवोऽस्ति यद्यद्विस्तारार्थं शास्त्रं यस्मात्पुरुषविशेषात्सम्भवति, यथा व्याकरणादि पाणिन्यादेशेयैकदेशार्थमपि स ततोऽप्यधिकतर विज्ञान इति प्रसिद्धं लोके ।

(३) न यथोक्त विशेषणस्य जगतो यथोक्तविशेषणज्वरं मुक्तवान्यतः प्रधानादचेतनादगुभ्योऽभावात्संसारिणो वा उत्पत्त्यादि संभावयितुं शक्यम् । न च स्वभावतः विशिष्टदेशकालनिमित्तानामिहोदानात् । एतदेवानुमानं संसारिव्यतिरिक्तेज्वरास्तित्वादिसाधनं मन्यत् इज्वरकारणिनः ।

(४) जन्मोत्पतिरादिरस्येति तदगुणसंविज्ञानो बहुव्रीहिः । जन्मस्थितिभग्न समासार्थः । जन्मनञ्चादित्यं श्रुतिनिर्देशापेक्षं वस्तुवृत्तापेक्षं च । श्रुतिनिर्देश स्तावत् 'यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते' (तैत्ति ३/१) इत्यस्मिन्वाक्ये जन्मस्मितिप्रलयानां क्रमदर्शनात् । वस्तुवृत्तमपि जन्मना लब्धसताकस्य धर्मिणः स्थिति प्रलयसंभवात् । अस्येति प्रत्यक्षादिसंनिधापितस्य धर्मिण इदमा निर्देशः । षष्ठी जन्मादिघर्मसंबन्धार्था । यत् इति कारणनिर्देशः ।

- ૨ આદિ શંકરાચાર્યના જીવન પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- 2 Write a detailed note on the Life of Adishankaracharya. 14
- અથવા / OR**
- ૨ બ્રહ્મસૂત્રકારના મુખ્ય સિદ્ધાંતોની સમીક્ષા કરો. ૧૪
- 2 Evaluate critically main doctrines of બ્રહ્મસૂત્રકાર । 14
- ૩ શાંકરભાષ્ય અનુસાર “અથાતો બ્રહ્મજિજ્ઞાસા” સૂત્રને સમજાવો. ૧૪
- 3 Explain “અથાતો બ્રહ્મજિજ્ઞાસા” sutra as per શાંકરભાષ્યમ્ । 14
- અથવા / OR**
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : ૧૪
- 3 Write critical note on any **one** of the following : 14
- (૧) અધ્યાસ ભાષ્યમ્ ।
- (૨) બ્રહ્માત્મૈકત્વવિજ્ઞાનં સમ્પદ્મમ્ ।
- ૪ શંકરાચાર્યના પ્રમુખ સિદ્ધાંતોનું તત્વાવલોકન કરો. ૧૪
- 4 Appreciate philosophically the main doctrines of the 14
- શંકરાચાર્ય ।
- અથવા / OR**
- ૪ નિમ્નલિખિત કોઈપણ એકાધિકરણ પર શાંકરભાષ્યાનુસાર તત્ત્વજ્ઞાન સમજાવો. ૧૪
- 4 Explain any one Adhikaran according to the philosophy of 14
- શંકરાચાર્ય of the following.
- (૧) જિજ્ઞાસાધિકરણમ્ ।
- (૨) સમન્વયાધિકરણમ્ ।
- ૫ કોઈપણ બે વિશે નોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write a notes on any **two** : 14
- (૧) શંકરાચાર્યસ્ય શૈલી ।
- (૨) જન્માદ્યસ્ય યતઃ ।
- (૩) ષડ્ભાવવિકારાઃ ।
- (૪) બ્રહ્મસૂત્રે ચતુઃસુત્રી સ્થાન અને મહત્વને ચર્ચો.
- (4) Discuss the place and importance of ચતુઃસુત્રી area of બ્રહ્મસૂત્રે ।